

BIZTONSÁGI ADATLAP

készült az 1907/2006/EK és az 1272/2008/EK és a 2015/830/EU rendelet szerint

1. szakasz: Az anyag/keverék és a vállalat/vállalkozás azonosítása

- 1.1. Termékazonosító:** **NORA PASTA rágcsálóirtó pép**
- 1.2. Azonosított felhasználás:** biocid termék, III. főcsoport 14. terméktípus – lakossági és foglalkozásszerű felhasználásra
A termék hatóanyaga: difenakum (3-(3-bifenil-4-il-1,2,3,4-tetrahydro-1-naftil)-4-hidroxikumarin)
Ellenjavallt felhasználás: a fentitől eltérő
- 1.3. A biztonsági adatlap szállítójának adatai:** **HAT-AGRO Higiénia Kft.**
Cím: H-9027 Győr, Tibormajori út 1.
Telefon: +(36) 96-525-023, Fax: +(36) 96-519-323
info@hatagro.hu; www.hatagro.hu
A biztonsági adatlapért felelős személy elérhetősége: zskato@hatagro.hu
- 1.4. Sürgősségi telefon:** Egészségügyi Toxikológiai Tájékoztató Szolgálat (ETTSZ): napközben 06 (1) 476-6464
éjjel-nappal hívható szám: 06 (80) 20 11 99

2. szakasz: A veszély azonosítása

- 2.1. A keverék osztályozása** a gyártó, a vonatkozó uniós szabályozás, a 1272/2008/EK rendelet és módosításai szerint:
nem veszélyes keverék
- 2.2. Címkézési elemek:** piktogram: nincs. Figyelmeztetés: nincs
A keverék veszélyeire/kockázataira figyelmeztető H-mondat: nem szükséges
Övintézkedésre vonatkozó P-mondatok:
P102 Gyermekektől elzárva tartandó.
P103 Használat előtt olvassa el a címkén közölt információkat.
P270 A termék használata közben tilos enni, inni vagy dohányozni.
P273 Kerülni kell az anyagnak a környezetbe való kijutását.
P280 Védőkesztyű használata kötelező.
P301+P310 LENYELÉS ESETÉN: Azonnal forduljon TOXIKOLÓGIAI KÖZPONTHOZ vagy orvoshoz.
P401 Tárolás: Élelmiszertől, italtól és takarmánytól távol.
P404 Zárt edényben tárolandó.
P405 Elzárva tárolandó.
P501 A tartalom/edény elhelyezése hulladékként: veszélyeshulladék-lerakóba kell vinni.

2.3. Egyéb veszély:

A készítmény hatóanyaga véralvadásgátló, nagy mennyiségek lenyelése esetén véralvadási zavarok léphetnek fel.

3. szakasz: Összetétel vagy az összetevőkre vonatkozó adatok

Kémiai jelleg: keverék

Veszélyes komponens	Koncentráció	Veszélyességi osztály, kategória, H-mondat
Difenakum 3-(3-bifenil-4-il-1,2,3,4-tetrahydro-1-naftil)-4-hidroxikumarin CAS-szám: 56073-07-5 EK-szám: 259-978-4 Index-szám: 607-157-00-X	0,005%	Acute Tox. (oral, dermal) 2, H300; H310 Acute Tox. (inhal.) 1, H330; STOT RE 1; H372 Aquatic Acute 1, H400; Aquatic Chronic 1, H410

A difenakum harmonizált uniós osztályozása fentitől eltérő: Acute Tox. (oral) 2, H300; STOT RE 1, H372; Aquatic Acute 1, H400; Aquatic Chronic 1, H410

Az egyéb nem jelzett komponensek nem tekinthetők a hatályos jogszabályok szerint veszélyes anyagnak, vagy koncentrációjuk a készítményben nem éri el azt a mértéket, amely fölött jelenlétüket a veszélyesség szerinti besorolásnál figyelembe kell venni. A fenti veszélyességi osztályok, kategóriák, H-mondatok a tiszta komponensre vonatkoznak, a készítmény veszélyesség szerinti besorolását a 2. szakasz adja meg. A H-mondatok teljes szövegét, valamint a rövidítések jelentését lásd a 16. szakaszban.

4. szakasz: Elsősegély-nyújtási intézkedések

4.1. Az elsősegély-nyújtási intézkedések ismertetése

Általános tudnivalók: A sérültet azonnal távolítsuk el a veszély forrásától. Az elszennyeződött ruházatot és lábbelit azonnal le kell venni, és az újbóli használat előtt meg kell tisztítani. Öntudatlan vagy görcsös állapotban lévő beteggel folyadékot itatni vagy annál hányást kiváltani nem szabad!

Az elsősegély-nyújtás szakszerűsége és gyorsasága nagyban csökkentheti a tünetek kialakulását és súlyosságát.

Belélegzés: Sérültet friss levegőre kell vinni, és úgy elhelyezni, hogy könnyen lélegezzen.

Bőrrel való érintkezés esetén: A bőrt bő szappanos vízzel mossa le. Irritáció esetén forduljon szakorvoshoz.

Szembejutás esetén: Azonnal mossa alaposan bő vízzel a szemhéjak széthúzása, és a szemgolyó mozgatása közben. Amennyiben lehetséges, távolítsa el a kontaktlencsét. Panasz jelentkezésekor forduljon orvoshoz.

Lenyelés esetén: Itasson a sérülttel sok vizet. Lenyelés esetén azonnal forduljon orvoshoz és mutassa meg a termék dobozát, címkéjét vagy biztonsági adatlapját.

4.2. A legfontosabb – akut és késleltetett – tünetek és hatások: A készítmény véralvadásgátló hatóanyagot, difenakumot tartalmaz. A rágcsálóirtó szer lenyelését követően csökkenhet a véralvadási képesség és belső vérzés jelentkezhet. Az expozíció és a tünetek jelentkezése között akár több nap is eltelhet.

4.3. A szükséges azonnali orvosi ellátás és különleges ellátás jelzése: Ha a jellemző tüneteket (pl. orrvérzés, ínyvérzés, vérköpés, véres vizelet, hosszabb véralvadási idő, nagy kiterjedésű vagy több haematoma, hirtelen fellépő, szokatlan viscerális fájdalom) jelentkezik, K₁-vitamint kell adni. Ha nem észlelhető vérzés, akkor a sérült ellátásakor és az expozíciót követő 2 – 3 nap elteltével a protrombin időt (INR) meg kell mérni. Ha a protrombin idő értéke > 4, a mérgezettnek K₁-vitamint kell adni. A kezelés többszöri megismétlésére is szükség lehet.

Megjegyzés az orvos számára: A készítmény hatóanyaga véralvadásgátló kumarin-származék, ellenszere: K₁-vitamin. A protrombin aktivitást több napon át figyelemmel kell kísérni, különösen, ha nagyobb mennyiségű rágcsálóirtó került a szervezetbe.

5. szakasz: Tűzvédelmi intézkedések

5.1. Megfelelő oltóanyag: Víz, vízpermet, oltópor, oltóhab, célszerű a környezetben égő anyagok alapján meghatározni.

Alkalmatlan oltóanyag: erős vízszugár

5.2. A keverékből származó különleges veszélyek: A termék maga nem tűzveszélyes.

5.3. Javaslat a tűzoltóknak: Megfelelő védőruha és a környezet levegőjétől független légzőkészülék szükséges.

5.4. Egyéb információk: A tűznek kitett terméket vízpermettel, vízköddel kell hűteni.

6. szakasz: Intézkedések véletlenszerű expozíció esetén

6.1. Személyi óvintézkedések, egyéni védőeszközök és vészhelyzeti eljárások: Nagy mennyiségek mentesítése esetén egyéni védőfelszerelés szükséges (védőkesztyű, védőszemüveg), lásd a 8. szakaszt.

6.2. Környezetvédelmi óvintézkedések: A kiömlött/kiszóródott anyag csatornába vagy élő vizekbe ne jusson! Értesítsük az illetékes vízügyi hatóságokat, ha az anyag bekerült a csatornarendszerbe vagy az ivóvízrendszerbe.

6.3. A területi elhatárolás és a szennyezés mentesítés módszerei és anyagai: Nagy mennyiségű kiömlött terméket szedjük, lapátoljuk össze, a maradékot inert folyadékfelszívó anyaggal fedjük be és gyűjtjük össze, majd megfelelően címkézve tároljuk és a helyi előírásoknak megfelelően semmisítjük meg.

6.4. Hivatkozás más szakaszokra: Lásd még a 8. és 13. szakaszokat.

7. szakasz: Kezelés és tárolás

7.1. A biztonságos kezelésre irányuló óvintézkedések

Tartsuk be a vegyszerek kezelésére vonatkozó általános szabályokat. Tartsuk be az jó ipari higiénia előírásait, mossuk meg a kezét és a terméknek kitett testfelületeket pipereszappannal és vízzel evés, ivás és dohányzás előtt, valamint a munka befejezésekor.

7.2. A biztonságos tárolás feltételei, az esetleges összeférhetlenséggel együtt

A készítményt jól szellőző, hűvös helyen, eredeti csomagolásban, jól lezárva, élelmiszerektől, italtól, takarmánytól elkülönítve kell tárolni. Gyerekek, illetéktelen személyek, használatok ne férhessenek hozzá.

Éltarthatóság: gyártástól számított 2 év.

7.3. Meghatározott végfelhasználás (végfelhasználások)

Rágcsálóirtás. A felhasználók köre: lakossági és foglalkozásszerű. A felhasználók mindig olvassák el a használati útmutatót, és tartsák be a biztonságos kezelésre és felhasználásra vonatkozó utasításokat.

8. szakasz: Az expozíció ellenőrzése/egyéni védelem

8.1. Ellenőrzési paraméterek

Foglalkozási expozíciós határértékek: (a munkahelyi levegőben megengedett határértékek): nincsenek

A termék nem tartalmaz olyan összetevőket, melyekre foglalkozási expozíciós határérték lenne megállapítva.

Professzionális felhasználóknak időszakos orvosi vizsgálat ajánlott, mivel a készítménnyel történő ismételt nemkívánatos expozíció csökkentheti a vér koagulációs képességét.

8.2. Az expozíció ellenőrzése

Műszaki intézkedések:

- A vegyi anyagoknál szokásos védőintézkedéseket be kell tartani.
- Védőfelszerelés, mosakodási lehetőség biztosítása.

Higiéniai intézkedések:

- Munka közben étkezni, inni és dohányozni nem szabad!
- A munka szüneteiben és befejezése után alapos kézmosás szükséges.

Személyi védőfelszerelések:

- Légutak védelme: Előírászerű használat esetén nem szükséges.
- Kézvédelem: A foglalkozásszerű felhasználók viseljenek kémiai anyagoknak ellenálló az EN 374 szabványnak megfelelő PVC vagy azzal egyenértékű védőkesztyűt.
- Szemvédelem: Előírászerű, normál használat esetén nem szükséges, ha a szembefröccsenés veszélye fennáll, nagy mennyiségek mentesítésénél védőszemüveg használata ajánlott.
- Bőrvédelem: Foglalkozásszerű felhasználók viseljenek megfelelő munkaruhát, cseréjéről rendszeresen gondoskodni kell.

8.3. Környezetvédelem: Kerüljük el a termék csatornába, felszíni vizekbe jutását.

8.4. Egyéb információ: A fentiek a szakszerűen végzett tevékenységre és rendeltetészerű felhasználási feltételekre vonatkoznak, átlagosnak tekinthető körülmények között. Amennyiben ettől eltérő viszonyok vagy rendkívüli körülmények között történik a munkavégzés, a további szükséges teendőkről és az egyéni védőeszközökről szakértő bevonásával ajánlott dönteni.

9. szakasz: Fizikai és kémiai tulajdonságok

9.1. Az alapvető fizikai és kémiai tulajdonságokra vonatkozó információ

Halmazállapot:	szilárd
Megjelenési forma:	paszta
Szín:	vörös
Íz:	keserítő anyagot tartalmaz
Szag:	jellemző
Szagkülönbérték:	nincs adat
pH:	6,4 (termék)
Relatív párolgási sebesség:	nincs adat
Olvasás/forráspont:	nincs adat
Lobbanáspont:	nincs adat
Öngyulladás hőmérséklet:	nincs adat
Bomlási hőmérséklet:	nincs adat
Tűzvesélyesség (gáz, szilárd):	nincs adat
Gőznyomás:	nincs adat
Relatív gőznyomás:	nincs adat
Relatív sűrűség:	1,24
Oldhatóság vízben:	részleges
Megoszlási hányados:	nincs adat
Viszkózitás:	nincs adat
Robbanási tulajdonságok:	nincs adat
Oxidáló tulajdonságok:	nincs adat
Robbanási határok:	nem jellemző

9.2. Egyéb információ: nincs

10. szakasz: Stabilitás és reakciókészség

10.1. Reakciókészség: nem jellemző

10.2. Kémiai stabilitás: Előírászerű kezelés és tárolás esetén stabil keverék.

10.3. A veszélyes reakciók lehetősége: normál körülmények között nem áll fenn

- 10.4. Kerülendő körülmények:** melegítés, fagy
10.5. Nem összeférhető anyagok: nem ismertek
10.6. Veszélyes bomlástermékek: nem ismertek

11. Toxikológiai adatok

11.1. A toxikológiai hatásokra vonatkozó információ: A termék egészségi veszélyességi osztályokba nem sorolható.

Akut toxicitás: az osztályozás kritériumai nem teljesülnek, becsült orális ATE: > 2000 mg/ttkg

Bőrkorrózió/bőrirritáció: az osztályozás kritériumai nem teljesülnek

Súlyos szemkárosodás/szemirritáció: az osztályozás kritériumai nem teljesülnek

Légzőszervi- és bőrszenzibilizáció: osztályozás kritériumai nem teljesülnek

CMR hatások (rákkeltő hatás, csírasejt-mutagenitás, reprodukciós toxicitás): az osztályozás kritériumai nem teljesülnek

STOT SE és STOT RE: az osztályozás kritériumai nem teljesülnek

Aspirációs toxicitás: nincs adat

11.2. A difenakumra vonatkozó adatok

Akut toxicitás: orális LD₅₀ (patkány): 7,33 mg/ttkg

dermális LD₅₀ (patkány): 51,5 – 63 mg/ttkg

inhalációs LC₅₀ (patkány): 0,01627 – 0,02074 mg/l/4 óra

11.3. A termék expozíciójának várható hatásai

A termék másodgenerációs véralvadásgátló hatóanyagot tartalmaz, melynek koncentrációja - olyan alacsony, hogy a toxikus dózis eléréséhez egy normál testtömegű embernek több kilogrammot kellene elfogyasztania. Ennek a formulációhoz adagolt keserítő anyag következtében igen csekély a valószínűsége. A másodgenerációs véralvadásgátlók okozta mérgezés a véralvási faktor mérésével jól nyomon követhető, és K₁-vitamin adagolásával jól kezelhető.

A mérgezés tünetei: Nagy mennyiség lenyelése esetén véralvási zavarok léphetnek fel, a vér alvási képessége lecsökken, vérékenység alakulhat ki. A készítménnyel történő ismételt nemkívánatos expozíció csökkentheti a vér koagulációs képességét. Lásd még a 4.2. és 4.3. szakaszt.

12. szakasz: Ökológiai információk

12.1. Toxicitás: A termék hatóanyaga, a difenakum nagyon mérgező a vízi szervezetekre és hosszantartó károsodást okoz, de maga a termék nem osztályozandó a vízi környezetre veszélyes keveréknek, mivel a difenakum koncentrációja igen alacsony.

A difenakumra vonatkozó ökotoxikológiai adatok:

LC₅₀ (*Oncorhynchus mykiss*): 0,042 mg/l

EC₅₀ (*Daphnia magna*): 0,25 mg/l

ErC₅₀ (alga): 0,04 mg/l

12.2. Perzisztencia és lebonthatóság: A difenakum biológiailag nem lebontható, hidrolitikusan stabil. Fotolitikusan bomlik.

12.3. Bioakkumulációs képesség: a difenakum BCF értéke magas, log P_{0/V}: 7,6

12.4. A talajban való mobilitás: immobil, várhatóan nem szennyezi a talajvizet

12.5. A PBT- és a vPvB-értékelés eredménye: a difenakum potenciális PBT anyag (potenciálisan a környezetben tartósan megmarad, biológiailag felhalmozódik és mérgező).¹

12.6. Egyéb káros hatások, információ: Kerüljük el, hogy a termék maradékai és csomagolóanyaga a talajba, vízrendszerekbe, csatornába kerüljön. Minimálisra kell csökkenteni az emberek, a nem célszervezet állatok és a környezet elsődleges és másodlagos expozícióját minden rendelkezésre álló és megfelelő kockázatsökkentő intézkedés megfontolása és meghozatala révén.

13. szakasz: Ártalmatlanítási szempontok

13.1. Hulladékkezelési módszerek: A készítmény maradékainak és hulladékainak kezelésére a 225/2015. (VIII.7.) Kormányrendeletben foglaltak az irányadók. Háztartási hulladékként nem kezelhető, csatornába nem önthető.

Hulladékának besorolása a 72/2013. (VIII. 27.) VM rendelet alapján történt.

A készítmény hulladékának besorolása a felhasználás helyétől és a hulladékká válás körülményeitől függően változhat.

Az eredeti céljára fel nem használható, hulladékká vált irtószert veszélyes hulladékként kell kezelni és veszélyes hulladék átvevő helyre – pl. hulladékudvar – kell leadni.

¹ http://dissemination.echa.europa.eu/Biocides/ActiveSubstances/0026-14/0026-14_Assessment_Report.pdf

A készítmény hulladékának besorolása (Hulladékulcs/EWC-kód):

- 07 SZERVES KÉMIAI FOLYAMATOKBÓL SZÁRMAZÓ HULLADÉK
- 07 04 szerves növényvédő szerek (kivéve 02 01 08 és 02 01 09), faanyagvédő szerek (kivéve 03 02) és biocidok gyártásából, kiszerezéséből, forgalmazásából és felhasználásából származó hulladék
- 07 04 13* veszélyes anyagokat tartalmazó szilárd hulladék
- A csomagolási hulladékkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységet a 442/2012. (XII. 29.) Kormányrendelet szabályozza.

14. szakasz: Szállításra vonatkozó információk

A készítmény a veszélyes áruk nemzetközi szállítását szabályozó egyezmények – **ADR/RID, IMDG és IATA** – szerint **nem veszélyes áru**.

15. Szabályozással kapcsolatos információk**15.1. A keverékkel kapcsolatos biztonsági, egészségügyi és környezetvédelmi előírások/jogszabályok**

A termék hatóanyaga a difenakum jóváhagyott hatóanyag a 14. terméktípusban és a jóváhagyás érvényessége meghosszabbított 2018. június 30-ig; lásd a 2014/39/EU rendeletet.

A termék nem tartalmaz a REACH XVII. mellékletében listázott anyagot.

A termék nem tartalmaz SVHC anyagot.

A termék nem tartalmaz a REACH XIV. mellékletében listázott anyagot.

Az Országos Tisztifőorvosi Hivatal által kiadott forgalmazási engedély száma: HU-2013-MA-14-00034-0000

Vonatkozó közösségi joganyagok

Biocid rendeletek: 528/2012/EU és módosításai, valamint a 354/2013/EU, 414/2013/EU, 564/2013/EU, 613/2013/EU, 736/2013, 837/2013/EU, 88/2014/EU és 334/2014/EU, 1062/2014/EU

REACH rendelet: 1907/2006/EK és módosításai

CLP rendelet: 1272/2008/EK és módosításai

Vonatkozó nemzeti joganyagok

Biocid: 38/2003. (VII.7.) ESzCsM-FVM-KvVM együttes rendelet a biocid termékek előállításának és forgalombahozatalának feltételeiről; 316/2013. (VIII.28.) Korm. rendelet a biocid termékek engedélyezésének és forgalombahozatalának egyes szabályairól

Munkavédelem: az 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről; 25/2000. (IX.30.) EüM-SzCsM együttes rendelet a munkahelyek kémiai biztonságáról; 33/1998. (VI.24.) NM rendelet a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről; 3/2002. (II.8.) SzCsM-EüM együttes rendelet a munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről;

Kémiai biztonság: 2000. évi XXV. törvény a kémiai biztonságról és módosításai, a veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes eljárások, illetve tevékenységek részletes szabályairól szóló 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet és módosításai;

Környezetvédelem: 1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól; 2012. évi CLXXXV. törvény a hulladékokról; 225/2015. (VIII.7.) Korm. rendelet a veszélyes hulladékkal kapcsolatos egyes tevékenységek részletes szabályairól; 72/2013. (VIII.27.) VM rendelet a hulladék jegyzékről;

Tűzvédelem: az 1996. évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról; az 54/2014. (XII.5.) BM rendelet az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról.

15.2. Kémiai biztonsági értékelés: nem készült

16. szakasz: Egyéb információk

Adatlap-történet: A gyártó angol nyelvű 2015. március 25-én kiadott 1.1 verziószámú adatlapja alapján készült.

A 3. szakaszban feltüntetett H-mondatok, rövidítések teljes szövege:

H300 Lenyelve halálos.

H310 Bőrrel érintkezve halálos.

H330 Belélegezve halálos.

H372 Ismétlődő vagy hosszabb expozíció esetén károsítja a szerveket.

H400 Nagyon mérgező a vízi élővilágra.

H410 Nagyon mérgező a vízi élővilágra, hosszan tartó károsodást okoz.

A CLP veszélyességi osztályok rövidítései (a rövidítések utáni számok az osztályon belüli kategóriát jelentik, a nagyobb számok kisebb veszélyt jelentenek): Acute Tox.: akut toxicitás, oral: szájon át, dermal: bőrön keresztül, inhal.:

belélegezve; STOT RE: célszervi toxicitás, ismétlődő expozíció; Aquatic Acute: vízi környezetre veszélyes, akut veszélyt jelent; Aquatic Chronic: vízi környezetre veszélyes krónikus veszélyt jelent.

A biztonsági adatlap a termék szállított állapotára vonatkozik, és csak a biztonságos használat, a megsemmisítés, a tárolás, a szállítás, stb. szempontjából jellemzi a terméket, nem arra szolgál, hogy annak bizonyos tulajdonságait garantálja, nem helyettesíti a termékspecifikációt. Ha a terméket más keverék összetevőjeként használják, jelen adatlap adatai az új termék jellemzésére nem alkalmazhatók.

A felhasználók maguk felelősek azon kockázatokért, amik a készítmény használatából következnek. A gyártó/forgalmazó nem vállal felelősséget olyan személyi sérülésekért, vagy anyagi károkért, amelyeket a készítmény okoz a vevőknek, felhasználóknak, vagy harmadik személynek, mivel a termék használatára nincs befolyással.